

2017-10-03

m.registrator@regeringskansliet.se
 Miljö- och energidepartementet
 Kerstin.gronman@regeringskansliet.se

M2017/01407/K1

Sveriges Byggindustriers remissvar på Vem har ansvaret, SOU 2017:42

Sveriges Byggindustrier är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar ca 3 400 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Sveriges Byggindustrier har tagit del av rubricerad remiss och vill framföra nedanstående synpunkter.

Sammanfattning

- Sveriges Byggindustrier är positiva till den föreslagna strategin med övergripande planeringsansvar och tillsynsvägledning.
- Sveriges Byggindustrier tillstyrker förslaget att kommunerna får ett uttryckligt krav på att införa riskanalys i översiktsplanen.
- Sveriges Byggindustrier betonar vikten av att krav på mer lokal dagvattenhantering kopplas till tydlig uppföljning så att åtgärder verkligen genomförs.
- Sveriges Byggindustrier delar utredarens uppfattning att politiska beslut krävs för prioritering av förebyggande åtgärder och tillstyrker att former och finansiering utreds vidare.

Inledning

Sveriges Byggindustrier är positiva till utredningens förslag om samordning för samsyn rörande planering för pågående och kommande klimatrelaterade förändringar. Tydliga underlag och planeringsförutsättningar krävs för att byggsektorn ska kunna utveckla och anpassa byggteknik och skyddsåtgärder både för kommande och befintlig bebyggelse.

Synpunkter på utredningens förslag avseende ansvarsfördelning

I utredningen konstateras att kommunerna enligt PBL har ett juridiskt ansvar för ny bebyggelse via ansvaret för detaljplanläggning. De underlag som kommunen ska inhämta för att bedöma markens lämplighet för bebyggelse saknar i dag praxis och riktlinjer från länsstyrelserna vad gäller tidsperspektiv och bedömning av skaderisker. I praktiken medför detta att preskriptionstiden på 10 år gör att ansvar för skador orsakade av långsiktiga klimatförändringar inte kan utkrävas. Samma gäller för befintlig bebyggelse.

Utöver åligganden enligt PBL har kommunerna ansvar för räddningstjänst vid olyckor och överhängande fara. Det innebär att kommunen har ett ansvar för insatser vid plötsligt inträffande ras, skred eller översvämningar men däremot inte för skador relaterade till långsamma förändringar orsakade av förändrat klimat.

Postadress

Box 5054, 102 42 Stockholm

Besöksadress

Storgatan 19

Servicebolag

Sveriges Byggindustrier
Service AB

Organisationsnr

556061-2524

Telefon

08-698 58 00

Telefax

08-698 59 00

E-post

info@bygg.org

Internet

www.bygg.org

Vidare konstateras att statens ansvar för ny och befintlig bebyggelse är vagt och att det saknas möjlighet för fastighetsägare att utkräva detta ansvar.

Fastighetsägarens ansvar följer av äganderätten, det innebär att fastighetsägaren får ta konsekvenserna av skador. Möjlighet att försäkra sig finns vid det som benämns plötsliga och oförutsedda händelser men i framtiden kan exempelvis återkommande översvämningar komma att falla utanför försäkringsskyddet. Utredaren konstaterar också att det är svårt för enskilda fastighetsägare att effektivt agera för att skydda sin egendom eftersom åtgärder många gånger kräver samordning som omfattar flera fastigheter.

Utredningen föreslår att det införs ett uttryckligt krav på att kommunen ska ange en analys av riskerna för översvämning, ras, skred och erosion i översiktsplanen.

Sveriges Byggindustrier anser att förslaget om att kommunerna får ansvar för den övergripande planeringen och tillhandahållandet av underlag är bra.

Sveriges Byggindustrier vill därutöver betona vikten av att den regionala samordningen skyndsamt organiseras så att pågående och kommande byggnation kan anpassas på bästa sätt. Vi som byggtreprenörer behöver tydliga underlag och förutsättningar för att kunna planera rätt både på aktuell fastighet och som en del i det större sammanhanget. Vi kan ta ansvar för planering och byggnation med hög kvalitet om vi har tillgång till tydliga planeringsunderlag och kännedom om vilka tidsperspektiv och storskaliga system vi har att anpassa byggnationen till.

Synpunkter på utredningens förslag avseende dagvatten

Utredare föreslår att det ska införas möjlighet i Vattentjänstlagen att, i vissa fall, ställa krav på fastighetsägaren om hantering av viss mängd dagvatten på den egna fastigheten. Detta ska ske genom fördröjning eller infiltration med syfte att minska och utjämna belastningen på det allmänna dagvattennätet. Ansvar för den allmänna anläggningen ska vila på kommunen.

Boverket föreslås få i uppdrag att vägleda kommunerna och tillhandahålla kunskapsstöd. Utöver detta föreslås att det i PBL införs möjlighet för kommunen att i detaljplanen bestämma att marklov krävs för viss förändring av markytans utformning. Syftet är att ge kommunerna bättre möjlighet att följa upp och se till att reglering av exempelvis andel hårdgjord yta och omhändertagande inom fastigheten följs. En viktig fråga för reglering av mängden dagvatten och välunderbyggd planering för vattnets vidare hantering i det allmänna systemet.

Sveriges Byggindustrier anser att en möjlighet att ställa krav på mer lokal hantering är positiv om den också kopplas till tydlig uppföljning. Kravet ställs mycket ofta redan i dag men resulterar sällan i att konkreta åtgärder vidtas. Detta kan troligen kopplas till bristen på sammantagna bedömningar för större områden än enskilda fastigheter, dagvattenhanteringen kan inte lösas för en fastighet i taget, åtminstone inte i stadsbebyggelse eller annan tätare bebyggelse. Det övergripande ansvar för planeringen som föreslås åvila kommunerna blir helt grundläggande för att skapa förutsättningarna för förbättrad hantering.

Synpunkter på utredningens förslag avseende nationell strategi

Utredaren menar att det krävs politiska beslut för att klargöra hur klimatfrågorna och effekterna av ett förändrat klimat ska hanteras. Det handlar i första hand om tidsperspektivet för anpassningsåtgärder samt att, utifrån dagens forskning och klimatscenarios, ta ställning till vilka risker som kan, och ska, accepteras. Därutöver krävs att ställning tas till hur ofta dessa scenarios ska omprövas.

Utredningen ger förslag på förbättrade planeringsunderlag för anpassningsåtgärder vid kommande byggnation men kan inte lösa frågan om finansiering av åtgärder i befintlig bebyggelse. Man konstaterar att det redan i dag finns medel att söka från MSB för förebyggande åtgärder mot naturolyckor och att detta bidrag är befogat.

Till sist föreslås att finansieringsfrågan klargörs i en nationell strategi och att en utredning tillsätts snarast för att ge underlag för de politiska beslut som krävs.

Sveriges Byggindustrier delar utredarens uppfattning att det krävs välunderbyggda och tydliga politiska beslut som underlag för fortsatt planering och kommande byggnation. Vi vill även betona vikten av att åtgärder i befintlig bebyggelse vidtas och att beslut om förebyggande åtgärder prioriteras. Befintliga underlag och erfarenheter av redan inträffade olyckor och förändringar bör vara tillräckliga underlag för att prioritera de mest nödvändiga åtgärderna. Klimatrelaterade förändringar är ett faktum som måste hanteras med tydlig planering och handfasta åtgärder nu.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Miljöexpert Marianne Hedberg på 08-698 58 36 eller marianne.hedberg@sverigesbyggindustrier.se.

Med vänlig hälsning

SVERIGES BYGGINDUSTRIER

Catharina Elmsäter-Svärd
Verkställande direktör

